

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2

THE ROLES OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN PROMOTING ONLINE TEACHING AND LEARNING MANAGEMENT AT SCHOOL

UNDER THE BANGKOK SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 2

เบญจพร สุคนธร¹ ดร.สมชาย เทพแสง² ดร.สนั่น ประจงจิตร์³

Benjaporn Sukontorn¹ Dr.Somchai Thepsaeng² Dr.Sanan Prachongchit³

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก

² ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก

³ ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก

Received : January 20,2022

Revised : February 16,6,2022

Accepted : February 30,2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามวุฒิ การศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน และศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 326 คน จาก 27 โรงเรียน โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครชชี และ มอร์แกน จากนั้นนำไปสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์แบบปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที่ การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยใช้วิธีของ Scheffe' และการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมาก

ไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการจัดหาสื่อ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก รองลงมา คือ ด้านการนิเทศการสอน ด้านการวางแผนการจัดการเรียนการสอน และด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามลำดับ

2. ครูที่มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูที่สังกัดในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนการจัดการเรียนการสอน และด้านการนิเทศการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางในการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ได้แก่ ผู้บริหารกำหนดนโยบายการบริหารงาน ผู้บริหารจัดประชุมทำความเข้าใจแก่คณะครูและบุคลากร ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณและประสานความร่วมมือไปยังหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อขอความสนับสนุนช่วยเหลือในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา และผู้บริหารดำเนินการบริหารงานแบบกัลยาณมิตร ให้ข้อเสนอแนะในเชิงบวก เพื่อสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูและบุคลากร

คำสำคัญ: บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา; การจัดการเรียนการสอนออนไลน์

Abstract

The purposes of this research were to study and comparing the roles of school administrators in promoting online teaching and learning management at school under the Bangkok Secondary Education Service Area Office 2 classified by bachelor degree, work experiences and school sizes. And study of guidelines to the development the roles of school administrators in promoting online teaching and learning management at school under the Bangkok Secondary Education Service Area Office 2. The sampling group was 364 teachers under the Bangkok Secondary Education Service Area Office 2. Obtained by random sampling determined using Krejcie and Morgan table and using a multi-stage random sampling. The Tools used to collect information were questionnaires and interview by open ended. Statistical data were analyzed by using a computer program. The analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test for independent samples, one-way ANOVA and content analysis.

The research results revealed that:

1) The roles of school administrators, both overall and the individual issues were at high level. Sorted from the side with the highest average to the lowest: Planning to teaching management, The teaching supervision, Procurement of media, materials and facilities and Teachers and educational personnel's development.

2) The results of the teacher's opinion comparison, classified by bachelor degree and work experiences, both overall and the individual issues with the significant level at .05 but the opinions were not statistically different by.

3) The guidelines for promoting online management have four areas as follows: Set an administrative policy, Hold an understanding meeting for teachers and educational personnel, Appointing an operation committee online teaching and learning and student aid board, Allocate budgets and coordinate cooperation to various departments, and Management in a friendly manner.

Keywords: Roles of School Administrators; Online teaching and learning

ภูมิหลัง

สถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) มีผลกระทบต่อภาคการศึกษาเป็นอย่างมาก การปิดโรงเรียนเป็นเพียงมาตรการหนึ่งเพื่อปรับตัวในช่วงสถานการณ์นี้เท่านั้น สิ่งที่ต้องเร่งพัฒนา คือ การบริหารจัดการที่จะสามารถทำให้นักเรียนได้เรียนอย่างต่อเนื่อง ที่อาจมีการสลับไปมาระหว่างการเปิดและปิดโรงเรียน โดยไม่มีกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน จึงควรเร่งดำเนินการพัฒนารูปแบบของการศึกษาให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดอีกในอนาคต ในทำนองเดียวกัน [1] ระบบการศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวสู่การเรียนการสอนและการสอบออนไลน์ เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบการศึกษาที่มีความซับซ้อนมากขึ้นในอนาคต ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพร้อมรับ เชื่อมโยงทฤษฎีความรู้ด้วยแนวทางใหม่ โดยมีเทคโนโลยีเป็นส่วนสำคัญ บทบาทของผู้บริหารจึงมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการจัดการศึกษา ขณะที่ผู้บริหารส่วนใหญ่กลับไม่มีประสบการณ์ในการบริหารจัดการการสอนออนไลน์ อีกทั้ง ครูขาดการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อจูงใจให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจึงมีบทบาทสำคัญในการจัดซื้ออุปกรณ์ให้แก่ครูและนักเรียนอย่างเพียงพอ ส่งเสริมขวัญกำลังใจแก่บุคลากร ตลอดจนการให้การนิเทศแก่ครูอย่างสม่ำเสมอ [2]

จากสภาพปัญหาข้างต้น แม้ว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จะคลี่คลาย แต่ก็ยากที่ระบบการศึกษาจะเปลี่ยนกลับสู่รูปแบบเดิม หรืออาจกล่าวได้ว่าการศึกษากำลังเปลี่ยนแปลงไปสู่ยุคเทคโนโลยีโดยสมบูรณ์ ดังนั้น ผู้บริหารและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเข้ามามีบทบาทในการขับเคลื่อนการศึกษารูปแบบใหม่นี้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งนี้ [3] ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 สถานศึกษาต่าง ๆ จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้มาเป็นแบบออนไลน์ ปรับเปลี่ยนกิจกรรมที่มาเป็นแบบออนไลน์ และจัดทำแนวทางการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อให้โรงเรียนใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ [4]

ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ และต้องการศึกษาแนวทางในการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ ซึ่งจะมีบทบาทในการพัฒนาครู ระบบโครงสร้างการบริหารงาน ส่งเสริมศักยภาพนักเรียน และกำหนดทิศทางของสถานศึกษา ผู้บริหารจึงเป็นตัวแปรสำคัญในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาสำหรับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ต่อไป

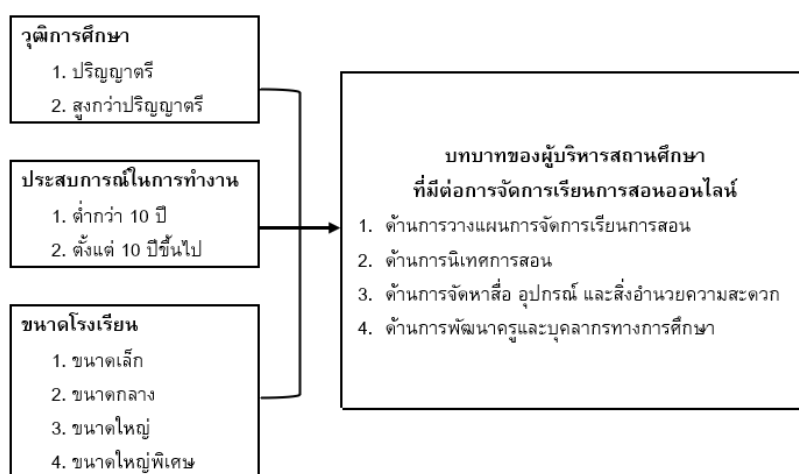
กรอบแนวคิดในการวิจัย

1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ผู้วิจัยใช้แนวคิดและงานวิจัยของ ชีระ รุญเจริญ [5] สิริินภา จงท่ามา [6] สุรีพร แก้วโพธิ์ [7] Gorton [8] Gunningham and Cordeiro [9] Peterson [10] Mintzberg [11] Noraini, Bakare, & Sharifah [12] และ Zircirli [13] สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการสอน ด้านการจัดหาสื่อ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก และ 4) ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา และได้นำตัวแปรด้านวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานของครู และขนาดโรงเรียนมาเปรียบเทียบ

2) วุฒิการศึกษา ผู้วิจัยใช้ผลวิจัยของ อุไรลักษณ์ วิบูลย์ธนะมาศ [14] เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 พบว่า ผลการ เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ ผลวิจัยของ ชุตติมาพร เชาวนไฉว [15] เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ประสบการณ์ ผู้วิจัยใช้ผลวิจัยของ อุไรลักษณ์ วิบูลย์ธนะมาศ [14] เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 พบว่า ผลการ เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ ผลวิจัยของ ปิยะวรรณ สายเพชร [16] เรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการเรียนการสอนของครู ในโรงเรียนองค์กรบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) ขนาดโรงเรียน ผู้วิจัยใช้ผลวิจัยของ สุภาพร ศรีสุระ [17] เรื่อง บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า เมื่อเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ ผลวิจัยของ กชพรพรรณ สุทธิหรือพิงค์ [18] เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู และบุคลากรทางการศึกษา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4 อำเภอของจังหวัด พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู และบุคลากรทางการศึกษาของที่มีขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน มีค่าต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 แตกต่างกัน
2. ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 แตกต่างกัน
3. ครูที่ทำงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัย คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 326 คน จาก 27 โรงเรียน ตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 608) จากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 40 ข้อ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert, 1967: 90-95) ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา พบว่า มีความเที่ยงตรงอยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม มีค่าเท่ากับ .96 และแบบสัมภาษณ์ (Interview) แบบปลายเปิด (Open Ended) โดยผู้วิจัยได้นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของเครื่องมือ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่ครอบคลุมหลักการ และมีคุณภาพตรงกับวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัยมากที่สุด โดยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที่ การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยใช้วิธีของ Scheffe' และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2

ตารางที่ 1 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวม

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์	ระดับการปฏิบัติงาน		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านการวางแผนการจัดการเรียนการสอน	4.45	0.62	มาก
2. ด้านการนิเทศการสอน	4.48	0.54	มาก
3. ด้านการจัดหาสื่อ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก	4.49	0.79	มาก
4. ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.41	0.70	มาก
รวม	4.46	0.66	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวม อยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการ เรียนการสอนออนไลน์	ปริญญาตรี n = 167		สูงกว่าปริญญาตรี n = 159		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
	1. ด้านการวางแผนการจัดการเรียนการสอน	4.35	0.67	4.56		
2. ด้านการนิเทศการสอน	4.29	0.52	4.68	0.43	6.974*	.001
3. ด้านการจัดหาสื่อ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก	4.31	0.96	4.68	0.47	4.480*	.001
4. ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.30	0.87	4.53	0.43	3.058*	.002
รวม	4.31	0.65	4.61	0.39	4.969*	.001

จากตารางที่ 2 พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการ เรียนการสอนออนไลน์	ต่ำกว่า 10 ปี n = 191		ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป n = 135		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
	1. ด้านการวางแผนการจัดการเรียนการสอน	4.61	0.53	4.23		
2. ด้านการนิเทศการสอน	4.56	0.54	4.37	0.52	3.225*	.001
3. ด้านการจัดหาสื่อ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก	4.70	0.58	4.19	0.93	5.611*	.001
4. ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.61	0.55	4.13	0.79	6.096*	.001
รวม	4.62	0.45	4.23	0.64	6.088*	.001

จากตารางที่ 3 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ด้านการวางแผนการจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	3.990	1.995	5.359	.005
	ภายในกลุ่ม	323	120.237	0.372		
	รวม	325	124.227			
2. ด้านการนิเทศการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.378	1.189	4.175	.016
	ภายในกลุ่ม	323	91.982	0.285		
	รวม	325	94.360			
3. ด้านการจัดหาสื่อ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	2	0.468	0.234	0.378	.685
	ภายในกลุ่ม	323	199.847	0.619		
	รวม	325	200.315			
4. ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	2.614	1.307	2.683	.070
	ภายในกลุ่ม	323	157.319	0.487		
	รวม	325	159.933			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.922	0.961	2.968	.053
	ภายในกลุ่ม	323	104.592	0.324		
	รวม	325	106.514			

จากตารางที่ 4 พบว่า ครูที่สังกัดในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนการจัดการเรียนการสอน และด้านการนิเทศการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2

ผลการจากวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ปรากฏดังนี้

1. การวางแผนการจัดการเรียนการสอน สามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญ ดังนี้
 - 1.1 สสำรวจความพร้อมของนักเรียน ผู้ปกครอง ครูและบุคลากร
 - 1.2 ประชุมงานหลักสูตรสถานศึกษา และงานวัดผลและประเมินผล เพื่อกำหนดนโยบายเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม
 - 1.3 จัดประชุมทำความเข้าใจแก่คณะครูและบุคลากร
 - 1.4 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ และดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 1.5 จัดประชุมผู้ปกครองออนไลน์
2. การนิเทศการสอน สามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญ ดังนี้
 - 2.1 ประชุมวางแผนคณะกรรมการวิชาการ
 - 2.2 จัดประชุมทำความเข้าใจแก่คณะครู

2.3 ดำเนินการนิเทศการสอนออนไลน์แบบกัลยาณมิตร

3. การจัดหาสื่อ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก สามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญ ดังนี้

3.1 สำรองความพร้อมด้านอุปกรณ์และอินเทอร์เน็ตของนักเรียนและครู

3.2 จัดสรรงบประมาณในการจัดหาสื่อ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก

3.3 ประสานความร่วมมือไปยังหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อขอความสนับสนุน

3.4 จัดหาสื่อ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ตามความจำเป็นของครู

4. การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา สามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญ ดังนี้

4.1 จัดอบรมโดยผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ตามความสนใจของครูและบุคลากร

4.2 จัดประชุมครูเพื่อรับฟังปัญหาและร่วมหาทางแก้ปัญหาด้วยความเอาใจใส่

4.3 ส่งเสริมด้านขวัญกำลังใจแก่คณะครู

4.4 จัดประกวดการจัดทำสื่อและอุปกรณ์ที่ทันสมัย เหมาะสมกับสถานการณ์

สรุปผลการวิจัย

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ครูที่มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูที่สังกัดในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางในการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ได้แก่ ผู้บริหารกำหนดนโยบายการ ผู้บริหารจัดประชุมทำความเข้าใจแก่คณะครูและบุคลากร ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดการเรียนการสอนออนไลน์และดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณและประสานความร่วมมือไปยังหน่วยงานต่าง ๆ และผู้บริหารดำเนินการบริหารงานแบบกัลยาณมิตร

อภิปรายผล

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทั้งหมดอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการจัดหาสื่อ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก รองลงมา คือ ด้านการนิเทศการสอน ด้านการวางแผนการจัดการเรียนการสอน และด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามลำดับ

ด้านจัดหาสื่อ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเป็นเพราะ จัดการเรียนการสอนออนไลน์นั้นครูและนักเรียนต้องความพร้อมในด้านอุปกรณ์และอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ประสิทธิภาพเทียบเท่าการเรียนในห้องเรียน ครูจำเป็นต้องใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น แท็บเล็ต คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ กล้อง เป็นต้น สอดคล้องกับแนวคิดของ สุริพร แก้วโพธิ์ [7] กล่าวถึง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจกระบวนกรเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา ควรมีการจัดทำแผนงานในการจัดหาวัสดุ สื่อ อุปกรณ์ เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม นอกจากนี้ นอโรน, บาคาเร, และซารีฟาห์ [12] กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการศึกษาที่สำคัญ ได้แก่ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ทั้งด้านสื่อและอุปกรณ์

ด้านการนิเทศการสอน อาจเป็นเพราะ การตรวจสอบคุณภาพการจัดการเรียนการสอนเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ครูจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และให้คำปรึกษาหรือข้อเสนอแนะแก่ครู อันจะนำไปสู่การสนับสนุน ช่วยเหลือ ร่วมกันแก้ปัญหาต่อไป สอดคล้องกับแนวคิดของ วอลแลค, วิลโคซัน, และแซทเซอร์ [19] กล่าวถึง การนิเทศก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านประสิทธิผลและประสิทธิภาพ ผู้เข้าร่วมการนิเทศมีความเห็นว่าการนิเทศเป็นวิธีที่ยอดเยี่ยมในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เป็นการได้มาซึ่งข้อสรุปที่ลงตัวร่วมกัน ได้ข้อแนะนำที่สำคัญต่องานด้านการสอน อันจะนำไปสู่กุญแจแห่งความสำเร็จ นอกจากนี้ ซินเซอร์ลี [13] กล่าวถึง ผู้บริหารควรมีบทบาทสำคัญในการเป็นพี่เลี้ยง ให้คำปรึกษา ตลอดจนการนิเทศการจัดการเรียนการสอนแก่ครู

ด้านการวางแผนการจัดการเรียนการสอน อาจเป็นเพราะ หากผู้บริหารมีการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนการสอนอย่างชัดเจน สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อครูเข้าใจแนวทางการจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน จะทำให้ครูไม่สับสนในการปฏิบัติงาน สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และเกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อนักเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ ซินเซอร์ลี [13] กล่าวถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ โดยเน้นการวางแผนการสอนที่เป็นระบบชัดเจน นอกจากนี้ สุรีพร แก้วโพธิ์ [7] กล่าวถึง ผู้บริหารควรมีบทบาทในการกำหนดโครงสร้างหน้าที่ ความรับผิดชอบที่ชัดเจนในการประเมิน จัดทำคู่มือในการประเมินผลการเรียนการสอน และมีเครื่องมือวัดที่หลากหลาย

ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา อาจเป็นเพราะ การที่ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาทักษะทั้งด้านเทคนิคการสอนและเทคโนโลยี จะช่วยเพิ่มศักยภาพของครูให้จัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากนำมาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสมจะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีรูปแบบที่หลากหลาย น่าสนใจยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ นอโรนิ, บาคาเร, และซารีฟาร์ [12] กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการศึกษาที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาครูด้านการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีแก่ครู ตลอดจนการส่งเสริมความก้าวหน้าให้แก่ครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุวดี นามนิล [20] ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารต่อการบริหารงานบุคลากรยุคดิจิทัลของสถานศึกษาในอำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ผลวิจัยพบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานบุคลากรยุคดิจิทัลของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านกลยุทธ์การรักษาและพัฒนาบุคลากร

2. ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ การมีวุฒิการศึกษาที่สูงกว่าปริญญาตรี ทำให้ครูมีความรู้ในด้านต่าง ๆ มากขึ้น อีกทั้งในปัจจุบัน ครูมักศึกษาต่อระดับปริญญาโทในสาขาบริหารการศึกษา ทำให้มีความรู้เกี่ยวกับการบริหารเป็นอย่างดี ทำให้ครูกลุ่มนี้มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารเป็นค่าเฉลี่ยรวมที่มากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีในทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อูไรลักษณ์ วิบูลย์ธนาต [14] ได้เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ครูที่มีประสบการณ์ใน

การทำงานต่ำกว่า 10 ปี มีความคาดหวังว่าผู้บริหารควรมีบทบาทในแต่ละด้านมากที่สุด ซึ่งแตกต่างจากครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป อาจารย์ทราบปัญหาหรือข้อจำกัดต่าง ๆ มากกว่า ซึ่งทำให้มีความคาดหวังต่อบทบาทของผู้บริหารลดลง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรพงษ์ อึ้งโพธิ์ [21] ได้เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ ปิยะวรรณ สายเพชร [16] ได้เปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ครูที่สังกัดในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนการเรียนการสอน และด้านการนิเทศการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยรวมไม่แตกต่าง อาจเป็นเพราะ เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายการปฏิบัติงานในช่วงการเรียนการสอนออนไลน์ที่ชัดเจน มีการจัดทำเป็นคู่มือ แนวทาง ให้ครูปฏิบัติ จึงทำให้โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน ในด้านการวางแผนการจัดการเรียนการสอน และด้านการนิเทศการสอน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเนื่องมาจาก ขนาดโรงเรียนส่งผลต่อรูปแบบการบริหารงานของสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็กและกลาง ผู้บริหารและครูมีความใกล้ชิดกัน สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและปัญหาได้สะดวก ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่จะมีระบบการบริหารงานที่ชัดเจนเป็นระบบมากกว่า ในขณะที่โรงเรียนขนาดใหญ่ครูและผู้บริหารมีการบริหารที่เป็นลำดับขั้นมากขึ้น เนื่องจากมีจำนวนครูมาก ทำให้การประสานงานระหว่างครูและผู้บริหารมีข้อจำกัด เพราะผู้บริหารไม่สามารถพูดคุยทำความเข้าใจกับครูเป็นรายบุคคลได้ ส่งผลให้ความคิดเห็นของครูที่มีขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน มีความแตกต่างกันในด้านงานวิชาการ ทั้งด้านการวางแผนการจัดการเรียนการสอน และด้านการนิเทศการสอน สอดคล้องกับแนวคิดของ สมิธ, เคราส, และเอกคินสัน [22] กล่าวถึง งานวิชาการนั้นมีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่ง ถือเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา เนื่องจากจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ อาจกล่าวได้ว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนขึ้นอยู่กับงานวิชาการ นอกจากนี้ งานวิจัยของ วราภรณ์ อริยธนพล [23] พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ได้แก่ ผู้บริหารกำหนดนโยบายการบริหารงาน เพื่อส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนออนไลน์เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ผู้บริหารจัดประชุมทำความเข้าใจแก่คณะครูและบุคลากร ทำความเข้าใจและเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ และคณะกรรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อสำรวจความพร้อมและความต้องการจำเป็นของนักเรียนและครู ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณและประสานความร่วมมือไปยังหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อขอความสนับสนุนช่วยเหลือในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา และผู้บริหารดำเนินการบริหารงานแบบกัลยาณมิตร ให้ข้อเสนอแนะในเชิงบวก เพื่อสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูและบุคลากร

ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลแนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ดังนี้

ผู้บริหารกำหนดนโยบายการบริหารงาน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนสถานศึกษา เพื่อให้เกิดกระบวนการดำเนินงานที่เป็นระบบ ส่งผลให้ผลการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ

และเกิดประสิทธิผลสูงสุด ทั้งด้านการบริหารวิชาการ การพัฒนาทักษะที่จำเป็นของครูและบุคลากร การจัดสรรงบประมาณ และพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของ พงษ์อิสรา ประหยัดทรัพย์ [24] กล่าวถึง การบริหารงานในโรงเรียน จะประสบผลสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีนั้นขึ้นอยู่กับตัวผู้บริหาร เพราะเป็นคนกำหนดทิศทางของการบริหารงานต่าง ๆ โดยการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนจะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรีพร แก้วโพธิ์ [7] กล่าวถึง ผู้บริหารต้องวางแผนเพื่อกำหนดนโยบายการบริหารงานวิชาการ และกำหนดวิธีดำเนินงาน ทั้งในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน และด้านบรรยากาศและสภาพแวดล้อม

ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณและประสานความร่วมมือไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารเป็นผู้มีอำนาจตัดสินใจในการบริหารงบประมาณเพื่อใช้ดำเนินงานในส่วนต่าง ๆ ของสถานศึกษา ต้องอาศัยงบประมาณในการขับเคลื่อน รวมถึงการประสานความร่วมมือไปยังหน่วยงานภายนอก เพื่อขอความช่วยเหลือ โดยเฉพะอย่างยิ่ง การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ซึ่งทั้งสื่อ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก อาทิ อุปกรณ์เทคโนโลยี ระบบอินเทอร์เน็ต ล้วนต้องอาศัยความช่วยเหลือด้านงบประมาณของโรงเรียนในการปฏิบัติงานทั้งสิ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเมธ จันทร์เจ็อง [25] ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารกับการบริหารงบประมาณสถานศึกษา สังกัดเทศบาลในภูมิภาคตะวันตก ผลวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารกับการบริหารงบประมาณสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะเดียวกัน พงษ์อิสรา ประหยัดทรัพย์ [24] กล่าวถึง ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประสานงานและสร้างความสัมพันธ์อันดีกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน เพื่อสร้างเครือข่ายผู้สนับสนุนทรัพยากรงบประมาณและทรัพยากรบุคคล

ผู้บริหารดำเนินการบริหารงานแบบกัลยาณมิตร ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีอิทธิต่อบุคลากรในองค์กร หากผู้บริหารสร้างบรรยากาศและทัศนคติที่ดีในการทำงาน ย่อมทำให้ครูและบุคลากรปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจและมีความสุข การบริหารงานแบบกัลยาณมิตรจึงเป็นเคล็ดลับอย่างหนึ่งของการปฏิบัติงานภายใต้สถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งอาจสร้างแรงกดดันรวมถึงส่งผลต่อสุขภาพกายและสุขภาพใจของครูและบุคลากร สอดคล้องกับแนวคิดของ จอมพงศ์ มงคลวนิช [26] กล่าวถึง ผู้บริหารมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เน้นบรรยากาศแบบประชาธิปไตย สร้างขวัญและกำลังใจ ทำให้เกิดความเชื่อมั่นและภาคภูมิใจในความสามารถของตน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป อีกทั้ง ฮาลาและอะมีรา [2] กล่าวถึง ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมขวัญกำลังใจแก่บุคลากร โดยการบริหารงานแบบเป็นมิตร สร้างบรรยากาศการทำงานที่ไม่กดดัน และสร้างทัศนคติที่ดีต่อการทำงานของครู

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์มาเป็นข้อมูล เพื่อพัฒนางานและใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2

2. สถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่น สามารถนำผลการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ไปใช้ในการบริหารงาน ในพื้นที่ที่มีข้อจำกัดในการเดินทาง อาทิ โรงเรียนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ ร่วมกันถอดบทเรียนจากการดำเนินงานในสถานการณ์ที่มีความเปลี่ยนแปลงไปจากรูปแบบเดิม เพื่อพัฒนาแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์อื่น ๆ
2. ควรศึกษาความต้องการและความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครองต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- [1] พงศ์ทัต วนิชานันท์. (2563). การศึกษาพื้นฐานในยุค โควิด-19: จะเปิด-ปิดโรงเรียนอย่างไร?. สืบค้น 10 ตุลาคม 2564, จาก <https://tdri.or.th/2020/05/basic-education-in-covid-19-crisis-reopening-school-after-lockdown>
- [2] Hala, Jamal & Ameera, Shanaah. (2011). *The Role of Learning Management Systems in Educational Environments: An Exploratory Case Study*. Retrieved from <https://www.diva-portal.org/getFULLTEXT01>
- [3] กาญจนา บุญภักดิ์. (2563). การจัดการเรียนยุค New Normal. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม*, 19(2), A1-A6.
- [4] ศูนย์เฉพาะกิจการจัดการศึกษาทางไกลในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *แนวทางการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ปีการศึกษา 2563*. สืบค้น 5 กันยายน 2564, จาก <https://covid19.obec.go.th>
- [5] ชีระ รุญเจริญ. (2557). *การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 1)*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอ็กเปอร์เน็ท จำกัด.
- [6] สิริินภา จงท่ามา. (2560). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนเอกชนในกำกับของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต)*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- [7] สุรีพร แก้วโพธิ์. (2561). *บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต)*. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- [8] Gorton, A.R. (1983). *School Leadership and Administration*. Cambridge: Dubuque, Iowa: Wm. C. Brown Company.
- [9] Gunningham, W.G., & Cordeiro, D.A. (2000). *Educational administration; A problem-based approach*. Boston: Allyn and Bacon.
- [10] Peterson, T. (2011). Innovation in action: Leading by example. *EDTECH*, 9(3), 49-51.
- [11] Mintzberg, H. (2013). *Simply Managing: What Managers Do and Can Do Better*. New York: Harper and Row.
- [12] Noraini, H.H, Bakare, K.K., & Sharifah, S. (2015). The Roles of Administrators in Distance Education Programme: A Case at Higher Learning Institutions. *International Journal of Social Science and Humanity*, 5(5), 479-482.
- [13] Zircirli, Muhammed. (2021). School Administrators' views on Distance Education during the COVID-

- 19 Pandemic Process. *Malaysian online Journal of Educational Technology*, 9(2), 52-66.
- [14] อุไรลักษณ์ วิบูลย์ธนาต. (2555). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต). บุรีรัมย์. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- [15] ชุตติมาพร เซวานไว. (2562). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- [16] ปิยะวรรณ สายเพ็ชร. (2557). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียน การสอนของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนนทบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต). ปทุมธานี. มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- [17] สุภาพร ศรีสุระ. (2557). บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพมหานคร. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- [18] กชพรพรรณ สุทธิพิชญพงศ์. (2562). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- [19] Wallace, J.D., Wilcoxon, S.A., & Satcher, J. (2010). Productive and Nonproductive Counselor Supervision: Best and Worst Experiences of Supervisees. *Journal of Alabama Counseling Association*, 35(2), 4-13.
- [20] ยุวดี ยางสวย. (2550). ศึกษาสมรรถนะด้านการบริหารการจัดการในห้องเรียนของครูอาชีวศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [21] สุรพงศ์ อังโพธิ์. (2562). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. วารสารสังคมศาสตร์วิจัย, 10(1), 266-275.
- [22] Smith, E.W., Krouse, S.W., & Atkinson, M.M. (1961). *The education's encyclopedia*. New York: Prentice-Hall.
- [23] วราภรณ์ อริยชนพล. (2552). การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต). นครราชสีมา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- [24] พงษ์อิศรา ประหยัดทรัพย์. (2557). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- [25] สุเมธ จันทร์เจือจุน. (2554). คุณลักษณะของผู้บริหารกับการบริหารงบประมาณสถานศึกษา สังกัดเทศบาลในภูมิภาคตะวันตก. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 2(2), 163-171.
- [26] จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2554). การศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน: การบริหารองค์กรและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สถาบันเทคโนโลยีสยาม.